

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ) ПОМОРСЬКА
АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку,
інформаційних технологій, підприємництва та торгівлі,
менеджменту, публічного управління
в Україні та світі**

3 жовтня 2024 року

Біла Церква – 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор, ректор університету, голова оргкомітету

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук, професор, перший проректор, проректор з організаційної роботи

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності

Крауютієне І., доктор, завідувач кафедри харчування та агротехнологій Каунаського університету прикладних наук (Kauno Kolegija)

Мамедова К.Х., доцент, координатор проєкту UniClad, Азербайджанський державний аграрний університет

Паска І.М., д-р екон. наук, професор, декан економічного факультету

Хомяк Н.В., канд. екон. наук, доцент, координатор НТР економічного факультету

Василенко О.І., доктор філософії, асистент, завідувача відділом аспірантури та докторантури

Юрченко А.І., канд. с.-г. наук, начальник відділу науково-дослідної та інноваційної діяльності

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар

Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, інформаційних технологій, підприємництва та торгівлі, менеджменту, публічного управління в Україні та світі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 03 жовтня 2024 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2024. – с.92

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ, МЕНЕДЖМЕНТУ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

УДК 338.49:332.133.6(477)

БАТАЖОК С.Г., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

E-mail: batazhok@ukr.net

МАЗУР Д.М., студент

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ, Україна

E-mail: denisic.mazur@gmail.com

ЕКОНОМІЧНЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКО-ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ УКРАЇНИ

Модель ЕІП є ключовою стратегією для сталого розвитку України. Розглянуті стимули розвитку ЕІП, які спрямовані на екологічне та економічне відновлення, що сприятимуть зростанню ВВП, створенню нових робочих місць, отриманню прибутку та посиленню розвитку інфраструктури регіонів.

Ключові слова: еко-індустріальний парк, конкурентоспроможність економіки, гранти, «зелені» облігації, циркулярна економіка, промисловий симбіоз.

Batazhok S., Candidate of Economic Sciences (Ph.D)

Bila Tserkva National Agrarian University

Mazur D., student

Kyiv national economic university named after Vadym Hetman

ECONOMIC STIMULATION OF THE DEVELOPMENT OF ECO-INDUSTRIAL PARTS OF UKRAINE

The EIP model is a key strategy for the sustainable development of Ukraine. The incentives for the development of the EIP, which are aimed at ecological and economic recovery, which will contribute to the growth of GDP, the creation of new jobs, the receipt of profit and the strengthening of the infrastructure development of the regions, are considered.

Key words: eco-industrial park, competitiveness of the economy, grants, green bonds, circular economy, industrial symbiosis.

Відновлення економічного рівня держави значною мірою залежить від залучення іноземних інвестицій, що має позитивний вплив на зростання національного виробництва країни, рівень і темпи структурної перебудови економіки. Одним із ключових інструментів розвитку мережі еко-індустріальних парків (ЕІП).

Проблемами фінансування та економічної стабільності ЕІП є: відсутність коштів у Державному фонді регіонального розвитку на фінансування будівництва інженерно-транспортної інфраструктури внаслідок бойових дій. Місцеві бюджети спрямовані на вирішення поточних видатків, на капітальні проекти недостатньо власних ресурсів, зовнішнє інвестування обмежено через воєнні дії. Іноземні компанії не мають можливості застрахувати військові ризики, що локалізує надходження. Високі кредитні ставки від

20%, відсутність програм страхування військових ризиків та низькі відсотки покриття в НБУ обмежують можливості позик у комерційних банках. Міграція робочої сили спричинює додаткові витрати компаніям, що негативно позначається на кількісних і якісних результативних показниках.

На ринку праці створюється конкуренція, яку неможливо задовольнити внутрішніми ресурсами, особливо у сфері циркулярної економіки, переробки відходів, які є новими та вузькими галузями з обмеженою кількістю спеціалістів [1].

ЕПП сприяють ефективному використанню ресурсів, чистому виробництву та промисловому симбіозу, переваги: **економічні**: зростання ВВП та бюджетних надходжень; підвищення доданої вартості виробництва; інкубація нового бізнесу або галузей; залучення внутрішнього капіталу та прямих іноземних інвестицій; зростання обсягів та вартості імпорту та експорту; **соціальні**: підвищення рівня кваліфікації місцевого населення та збільшення частки жителів у вищих навчальних закладах; зниження рівня безробіття; сприяння розвитку громадських послуг та містобудування; **екологічні**: зменшення земельних відходів; заощадження більшої кількості енергії; сприяння циркулярній економіці та досягненню промислового симбіозу; усунення великих катастроф, пов'язаних із забрудненням, екологічної шкоди.

ЕПП відрізняються від звичайних індустриальних парків тим, що вони не тільки пропонують можливість спільного використання ресурсів але й активно сприяють обміну послугами, матеріалами, енергією, водою, відходами та побічними продуктами. Компанії можуть колективно перетворювати екологічні виклики на прибуткові рішення, сприяючи ефективному використанню ресурсів та налагодженню співпраці через спільну інфраструктуру [1].

Запровадження економічних стимулів розвитку ЕПП є необхідним етапом підвищення конкурентоспроможності економіки в умовах воєнного конфлікту: фінансування з державного фонду регіонального розвитку; співпраця з фондом розвитку інновацій; звільнення від сплати місцевого земельного податку на строк до 10 років або часткове зменшення цього податку за рішенням місцевої ради; податкові стимули та митні пільги для ЕПП; розширення верхньої межі кредитування за програмами «Доступні кредити 5-7-9%»; цільові виплати за робочі місця; спеціальні кредитні програми під 0 %; державні цільові програми фінансування інфраструктури; розширення програм страхування військових ризиків; оцінювання наявності відповідної робочої сили та вивчення можливостей її забезпечення; дерегуляція відшкодування ПДВ; перегляд та оновлення регіональних стратегій з урахуванням визначеної економічної концепції регіону; гранти; використання «зелених облігацій».

Потенційним джерелом фінансування є гранти для сприяння переходу до ЕПП: LIFE Програма (фінансовий інструмент ЄС). Бюджет: 5,4 млрд. євро на період 2021-2027 рр. на відновлення та покращення компонентів навколишнього середовища [2]; Програма Horizon Europe. Грант: 35 млн. євро, спрямований на перехід до циркулярної економіки [3]; Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України». Сума: 20млн. доларів США, підтримка та розвиток українських переробних підприємств [4]; ЄБРР запустив ініціативу, спрямовану на довгострокові інвестиції в українські мікро-, малі та середні підприємства (ММСП); Укргазбанк планує отримати першочерговий

беззаставний кредит на суму до 25 млн. євро та фінансувати довгострокові інвестиції українських ММСП. Програма надає кредити на суму до 3 млн. євро ММСП, які мають намір інвестувати в технології, що відповідають найвищим екологічним стандартам [5].

Програма грантів ЄБРР щодо кліматичних інноваційних ваучерів, яка є частиною програми Центру фінансування та трансферу технологій для боротьби зі зміною клімату (FINTECC), є ще однією важливою ініціативою. Програма, започаткована ЄС. Вона є частиною програми FINTECC ЄБРР, що підтримується ініціативою Європейського Союзу EU4CLIMATE. До 31 травня 2022 року українські підприємці мали можливість подати заявку на гранти з максимальною вартістю 50 000 тис. євро, спрямовані на розробку або впровадження технологій, які зменшують викиди парникових газів, підвищують енергоефективність та боротьбу зі зміною клімату [6].

The Finland Ukraine Trust Fund, фінансується Міністерством закордонних справ Фінляндії та управляється НЕФКО, працює через Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України. Цей фонд надає грантове фінансування для сприяння співпраці у сфері енергоефективності, відновлюваних джерел енергії та альтернативних джерел енергії [7].

Ініціатива EU4Business, пропонує спеціалізовані кредити малим і середнім підприємствам через українську банківську мережу. Головною метою є посилення підтримки малого та середнього бізнесу, агробізнесу та екологічно стійкого підприємництва [8].

Грантова програма уряду України «ЕРобота», надання фінансової допомоги стартапам, малому та середньому бізнесу. Фінансова підтримка становить до 1 млн. грн. [9].

Можливий альтернативний варіант використання «зелених» облігацій.

В Законі України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (ст. 18) встановлено правові та організаційні засади розміщення зелених облігацій, які спрямовуються виключно на фінансування витрат проєкту екологічного спрямування. Проєкт екологічного спрямування - це проєкт у сфері альтернативної енергетики, енергоефективності, мінімізації утворення, утилізації та переробки відходів, впровадження екологічно чистого транспорту, органічного землеробства, збереження флори і фауни, водних і земельних ресурсів, адаптації до змін клімату, а також інший проєкт, спрямований на захист навколишнього природного середовища, впровадження екологічних стандартів, скорочення викидів у навколишнє природне середовище [10].

Впровадження моделі ЕПІ стимулює розвиток циркулярної економіки та підвищення ресурсоефективності.

Список використаних джерел:

1. Еко-індустріальні парки, як частина зеленого відновлення та постконфліктних можливостей для промислового сектора в Україні: UNIDO, 25.04.2024. URL: <https://geipp-ukraine.org/eko-industrialni-parki-yak-chastina-zelenogo-vidnovlennya-ta-postkonfliktnih-mozhливостей-dlya-promislovogo-sektora-v-ukraini/>
2. Ukraine joins the LIFE programme for environment and climate. (2022, June 24). Environment. EU. 2022. URL: https://environment.ec.europa.eu/news/ukraine-joins-life-programme-environment-and-climate-2022-06-24_en
3. Horizon Europe for period 2021-2027. 2021. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en
4. The grant opportunities of the USAID Competitive Economy of Ukraine program (USAID CEP) for small and medium enterprises. 2022. URL: <https://cepukraine.org/>

5. EBRD programme for MSME. 2021. URL: <https://www.ebrd.com/work-with-us/projects/tcpsd/14216.html>
6. Climate innovation voucher grant programme. URL: 2021<https://climate.biz/en/about-us/>
7. The Finland Ukraine Trust Fund. 2022. URL: <https://www.nefco.int/financing/municipalities-in-eastern-europe/previous-activities-in-ukraine/>
8. EU4Business in Ukraine. 2022. URL: <https://eu4business.org.ua/en/>
9. Grant program for business ERobota URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=en-GB&id=f26e87de-b597-4634-b77e-53792b7ac4a5&title=Erobota-GrantsFromTheStateForOpeningOrDevelopingABusin>
10. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України. Документ 3480-IV, Редакція від 27.04.2024, підстава-3585-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

ЗМІСТ

Варченко О.М. НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	3
Paska I., Vasylenko O. MODERN CHALLENGES OF UKRAINIAN HUMAN CAPITAL IN THE FIELD OF AGRICULTURAL BUSINESS, INNOVATION AND INTERNATIONAL ECONOMY.....	6
Юхименко П.І., Якимюк Ю.П. ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО: УКРАЇНА І СВІТ	9
Панасюк В.І., Кудрицька В.М. РОЛЬ ІНСТИТУТУ СТАРОСТ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ	11
Однорог М.А., Сімороз О.Г. ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ В АГРОБІЗНЕСІ НА ОСНОВІ КАЛЬКУЛЮВАННЯ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ	15
Качан Д.А. РОБОТИЗОВАНІ ФІНАНСОВІ РАДНИКИ, ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СТАЛИХ ФІНАНСІВ	17
Нужна О.А., Козак А.В. МОДЕЛЬ ПАРНОЇ НЕЛІНІЙНОЇ РЕГРЕСІЇ У ДОСЛІДЖЕННІ ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ОБСЯГОМ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЧИСТИМ ФІНАНСОВИМ РЕЗУЛЬТАТОМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ В СФЕРІ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩЕННЯ Й ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ	21
Непочатенко А.В., Непочатенко А.А. БЕНЧМАРКІНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД УДОСКОНАЛЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА	23
Батажок С.Г., Мазур Д.М. ЕКОНОМІЧНЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКО-ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ УКРАЇНИ.....	26
Задорожна Р.П. КЛІМАТ ЯК ОБ'ЄКТ КВАЛІМЕТРИЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ ПРИСКОРЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО ПОТЕПЛІННЯ.....	29
Арбузова Т.В. МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ДИНАМІЧНА СИСТЕМА НАПРЯМІВ ВПЛИВУ ТА ВЗАЄМОДІЇ ОБ'ЄКТІВ І СУБ'ЄКТІВ РЕГУЛЮВАННЯ.....	31
Бондар О.С., Ткаченко О.В. ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА В УКРАЇНІ: ЕКОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	34
Білик О.В., Поліщук С.Р. ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ПІД ЧАС ВІЙНИ	36
Заболотний В.С. ОПОДАТКУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ У ПЕРІОД ВІЙНИ	38
Драган О.О. ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	41
Биба В.А., Утеченко Д.М. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	42
Хомяк Н.В., Гейло С.В. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КАМЕРАЛЬНИХ ТА ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ПЕРЕВІРОК В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	45
Зубченко В.В. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	48
Вихор М.В. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ У ПІДПРИЄМСТВАХ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	51
Томілова-Яремчук Н.О. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.....	53
Шемігон О.І., Ярмола Р.В. ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХІДУ В УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЮ	55
Хомовий С.М., Штика Я.С. ЕЛЕМЕНТИ ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	57
Варченко О.О. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У СТРАТЕГІЯХ «ЗЕЛЕНОГО» ЗРОСТАННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ	59
Хахула Б.В. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ КРАЇНИ	63
Grynychuk Y.S. DIAGNOSTICS OF THE EXTERNAL AND INTERNAL ENTERPRISE ENVIRONMENT IN THE MARTIAL LAW CONDITIONS.....	65

Tkachenko K.V. PENSION SECURITY DURING THE PERIOD OF MARTIAL STATE.....67

Novikova V., Revytska U., Yukhno K. INTELLIGENT FORECASTING SYSTEM BASE ON CRYPTOCURRENCY INDICES.....69

Стригіна О.А., Дирда В.О. ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СТВОРЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ІЗ НАПЕРЕД ЗАДАНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ.....71

Трофимчук М.І., Трофимчук А.М. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ АКВАКУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ...74

Понедільчук Т.В., Бокун В.І. ДІАГНОСТИКА РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ..... 77

Пирог В.В., Двцій О.І. ВПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ІННОВАЦІЙ В АГРАРНИХ КОРПОРАЦІЯХ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ 79

Лаге Шлапацький І., Гринчук Ю.С. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....81

Вихор В.М., Гринчук Ю.С. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА НОВІ СТРАТЕГІЧНІ РЕАЛІЇ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНОГО АГРОБІЗНЕСУ..... 83

Сушко Ю.М., Понедільчук Т.В. ЦИФРОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ В ОРГАНІЗАЦІЇ 85

Манзій Д.О., Понедільчук Т.В. ВПЛИВ АГРАРНОЇ ОСВІТИ НА ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ КАДРІВ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА..... 88